



Podsumowanie działań szkół w ścieżce „WARS i SAWA bliżej Sztuki”

pod patronatem Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki

W zajęciach przygotowanych przez Zachęte – Narodową Galerię Sztuki w ramach programu SENS uczestniczyło 15 szkół, w tym 7 szkół podstawowych (4 grupy z klas 4-7 i 3 z gimnazjum) oraz 8 szkół średnich (4 licea ogólnokształcące i 4 technika). W sumie w programie uczestniczyło około 350 uczniów. Każda z grup odwiedziła Zachęte trzy razy i miała możliwość uczestniczenia w trzech różnych warsztatach wokół aktualnych wystaw lub dzieł z kolekcji Zachęty. Wyboru zajęć dokonywali opiekunowie grup. W programie uczestniczyły zarówno całe klasy, jak i wybrane grupy uczniów z różnych klas (np. kółko plastyczne).

Warsztaty, w których wzięły udział szkoły:

Tęczowe haiku warsztaty towarzyszące wystawie Sarkis. Tęcza Anioła (6 grup)

Wystawa Sarkisa — ormiańskiego artysty konceptualnego, jednego z najważniejszych klasyków sztuki XX i XXI wieku — była świetną okazją do zastanowienia się nad różnymi koncepcjami prezentowania historii, tradycji i doświadczeń zbiorowych. Jego wystawę oglądaliśmy myśląc o haiku — prostej formie poetyckiej o konkretnej i nieziennej strukturze, wywodzącej się z Japonii okresu Edo. Podczas warsztatów młodzież działała w przestrzeni wystawy. W oparciu o neony prezentowane na wystawie za pomocą kolorowych sznurówek uczestnicy stworzyli tęczne haiku.

Portret i autoportret warsztaty towarzyszące wystawie Dzikość serca. Portret i autoportret w Polsce po 1989 roku (12 grup)

Na wystawie młodzież miała okazję zobaczyć portrety i autoportrety polskich artystów młodego i starszego pokolenia. Przedstawione zostały one w kontekście doświadczenia emigracji, wizerunku Polaków za granicą, m. in. w popkulturze. W części warsztatowej przeprowadzaliśmy grę w przestrzeni wystawy z wykorzystaniem ikonicznych portretów.

Szklane domy warsztaty towarzyszące wystawie Przyszłość będzie inna. Wizje i praktyki modernizacji społecznych po roku 1918 (11 grup)

Wystawa dotyczyła modernizacyjnych idei społecznych kształtujące się w Polsce w dwudziestolecie międzywojennym, które odwoływały się do potrzeb dotychczas niedowartościowanych grup społecznych takich jak kobiety, dzieci, robotnicy czy grupy narodowe. Warsztaty prowadziliśmy w dwóch wersjach, w zależności od preferencji opiekuna/grupy. Pierwsza była skupiona na architekturze, a zadanie praktyczne dotyczyło projektowania modernistycznego osiedla, dostosowanego do potrzeb konkretnych osób, których sylwetki edukatorzy stworzyli na potrzeby warsztatów. Druga wersja była skupiona na filmie i teatrze dwudziestolecia, zadaniem było stworzenie pomysłu na film o tematyce społecznej i zaprojektowanie plakatu wykorzystując awangardowe techniki (kolaż, fotomontaż). Wystawa i warsztaty były świetną okazją do zwrócenia uwagi młodzieży na kwestie społeczne, również w odniesieniu do naszych czasów.



Warsztaty na wystawie *Wszystko widzę jako sztukę. Wystawa dla dzieci* (3 grupy)

Warsztaty na wystawie dla dzieci przeprowadziliśmy dla kilku najmłodszych grup ze szkół podstawowych. Dzieci zwiedzały wystawę podzieloną na dwie strefy: muzealną i freestylowo twórczą. Miały więc styczność z oryginałami dzieł sztuki, usłyszały opowieści o artystach, a następnie pod okiem animatorów mogły korzystać ze wszystkich aktywności artystycznego placu zabaw.

Kolekcja Zachęty warsztaty wokół pracy Pawła Jarodzkiego *Tylko sztuka cię nie oszuka* (6 grup)

Warsztaty dotyczyły sztuki ulicy oraz jej wpływu na malarstwo. Młodzież poznała twórczość Pawła Jarodzkiego oraz innych artystów, którzy inspirowali się street artem. Część warsztatowa skupiona była na technice szablonu. Każdy uczestnik wykonał szablon na podstawie dzieł z kanonu historii sztuki. Powstały szablonowe interpretacje dzieł Van Gogha, Picassa i wielu innych, odmalowane następnie wspólnie w formie muralu. Szablony można było zabrać ze sobą i powielać w innych miejscach.

Kolekcja Zachęty warsztaty wokół pracy Wilhelma Sasnała *Kraków - Warszawa* (6 grup)

Warsztaty przybliżyły uczestnikom twórczość jednego z najważniejszych współczesnych malarzy – Wilhelma Sasnała. Zajęcia były skupione na przedstawianiu codzienności w sztuce (pop-banalizm) i wpływie fotografii na malarstwo. W części warsztatowej młodzież wykonywała zdjęcia codziennych sytuacji i następnie dokonywała ich malarskiego przetworzenia. Zadaniem było nadanie zarejestrowanej aparatem scenie subiektywnego charakteru.

Kolekcja Zachęty warsztaty wokół pracy Stanisława Dróżdża *Środek* (1 grupa)

Uczestnicy zapoznali się z twórczością Stanisława Dróżdża oraz jego koncepcją *pojęciokształtów* i szerzej, poezji konkretnej. Główną część warsztatów wypełniały gry słowne, a zadaniem było stworzenie poematów konkretnych w wersji dwu- i trójwymiarowej.

Podsumowanie:

Uczniowie w większości przypadków byli zainteresowani i chętni do działania. Niewątpliwym atutem była ciągłość, jaką gwarantowała nam program. Młodzież miała okazję uczestniczyć w różnych typach zajęć – na dużej problemowej wystawie i skupionych na interpretacji jednego dzieła sztuki; z rozbudowanymi działaniami plastycznymi lub skupionych na dokładnym oglądaniu wystawy i dyskusji. Dużym atutem było to, że zajęcia były kierowane do osób zainteresowanych tematem i zaangażowanych. Współpraca z nauczycielami była bardzo owocna, część z nich skorzystało też ze stałej oferty Zachęty – przyprawdzali na warsztaty inne klasy/grupy. Wielu z nich wyraziło chęć uczestniczenia w podobnych warsztatach w kolejnych latach. Niewątpliwie zauważamy korzyści w systematycznym oswajaniu młodzieży ze sztuką współczesną oraz pokazywaniu jej pod różnymi kątami, eksplorowanie różnych możliwości wykorzystania jej w edukacji. Z każdymi kolejnymi zajęciami młodzież coraz śmielej włączała się w rozmowy i działania. Było to szczególnie zauważalne, kiedy wszystkie zajęcia prowadził ten sam edukator.

W ramach kontynuacji współpracy w najbliższych miesiącach zaprosiliśmy nauczycieli do uczestnictwa w naszym programie „Zachęta na lato”, w którym proponujemy warsztaty na naszych letnich wystawach. Młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych proponujemy udział w programie wolontariatu w Zachęcie.